

**Israël onder Salomo**

Israël is van familiegemeenschap een eigen volk geworden met een eigen cultuur, God en godsdienst, Tempel, priesterkaste, hoofdstad en koning. Vanuit het tentenkamp van Abraham, Izaak en Jakob is Israël uitgegroeid tot een natie met een eigen hoofdstad, Jeruzalem, de stad waar de Tempel is gebouwd. Alzo zien wij de ontwikkelingen in de geschiedenis als een vooruitgang op weg naar het definitieve herstel van Jahweh's koninkrijk en heerschappij op aarde. Het gaat Jahweh dan ook zeer zeker om de aardse ontwikkelingen, om de cultuur, en niet slechts om de geestelijke zaken. En, Israël was bekwaam om de Tempel zelf te bouwen. Dat de Tempel door Phoeniciërs en Sidoniërs zou zijn gebouwd staat nergens in de Bijbel, ook niet dat Hiram de architect ervan zou zijn geweest. Wel hebben uitlanders eraan meegeholpen, als leveranciers van bouwmaterialen en hulpen. David had het gekund, maar mocht dat niet doen. Aan David was door de Geest getoond welke vormen de Tempel moest krijgen. Dat de hulp is ingeroepen van Hiram, die zijn diensten aanbood, en buitenlandse ambachtslieden doet niets af van het feit dat Israël zelf beschikte over uiterst bekwame vaklieden en zichzelf had kunnen behelpen.

Israël leverde een grote culturele prestatie door de Tempelbouw. De culturele prestaties van ons mensen in het verleden en heden zijn groot, dank zij het verstand dat Jahweh ons geeft. Het is een culturele prestatie van de eerste orde dat wij van graan brood weten te maken, van melk kaas, en ga zo maar door. Van boomstammen maken wij papier, en daarvan maken wij boeken. Van zand (silicium) kunnen wij zelfs computerchips maken. Van ijzererts en aardolie maken wij auto's en brandstoffen, vliegtuigen, treinen en machines. Allemaal grote prestaties. De auto heeft binnen 50 jaar tijd het paard en de wagen vervangen als vervoermiddel. Het vliegtuig heeft in korte tijd de passagiersboot vervangen. Het mobieltje verdrong in korte tijd bijna alle telefooncellen.

Het begon alles zo mooi, zo eerbiedig en verheven in het leven van Salomo. Toen hem in een droomgezicht gevraagd werd te kiezen

tussen rijkdom, roem of wijsheid, koos hij voor wijsheid én wetenschap (dat laatste wordt nog al eens over het hoofd gezien, maar het staat er wel terdege). Geprezen zij Jahweh die aan David zulk een wijze zoon gegeven heeft! *2 Kronieken 1:10 Geef mij nu wijsheid en wetenschap, dat ik voor het aangezicht van dit volk uitga en inga; want wie zou dit Uw groot volk kunnen richten?*

Salomo verkreeg wijsheid, meer dan anderen. Hij heeft de meest schitterende en betekenisvolle passages geschreven over de wijsheid, zie o.a. Spreuken 8 en 9. Salomo kende echter ook zijn eigen hart. Hij wist dat er geen mens op aarde was die niet zondigt, 1Koningen 8:46. Hierin misleidde hij zichzelf niet. Het is naar de wijsheid van Salomo en zijn vader David dat de Tempel werd gebouwd. Het



*Wijsheid  
wordt veelal  
voorgesteld  
door een uil*

grondplan van de Tempel had niets speciaal eigens, maar kwam overeen met verschillende heidense buitenlandse tempels. Dat kan, doordat de heidenen vanuit de natuur een zekere Godskennis hadden verkregen, waarnaar zij handelden en bouwden. Het is ook niet zo heel belangrijk want Salomo wist als geen ander dat de Godheid niet in een stenen huis te vatten is. Hij bidt en zegt het: *“Hoor Gij vanuit de hemel de plaats Uwer woning, etc.”*

De hemel, dát is de woonplaats van Elohim, en niet een aards gebouw, dat slechts een representatieve betekenis kan hebben. De Tempel was de vergaderplaats van het volk, met een kleine aparte ruimte waar de Goddelijke aanwezigheid zich manifesteerde.

Ten tijde van Salomo staat Israël in de bloeiperiode van haar bestaan. Het is het gouden tijdperk voor Israël. Hoe is het mogelijk, zoveel rijkdom, zoveel weelde, zoveel welvaart? In reformatorische kringen heerst nogal de gedachte dat grote rijkdom alleen van de duivel de mens kan toevallen. Kinderen van Jahweh zouden vooral arm dienen te zijn, de zogenaamde “kleine luiden”. Met mannen als Abraham, David, Salomo en Hizkia weet men geen raad. Men houdt het voor onmogelijk dat innerlijke rijkdom met uiterlijke rijkdom kan

samengaan en in harmonie kan zijn. Dat zo iets zich juist kan openbaren als een schone bloem des levens ontgaat hen. Dat een



*Salomo's rechtspraak*

Davidisch leven tot een Salomonisch kan worden, is hen al te wonderbaar. Salomo was een wijs koning, als bloem van Israëls glorie-tijd. Aan zijn hof botte de wijsheid uit, de kunst en de wetenschap. Vanuit de chaos kwam het t o t e e n perfectionering.

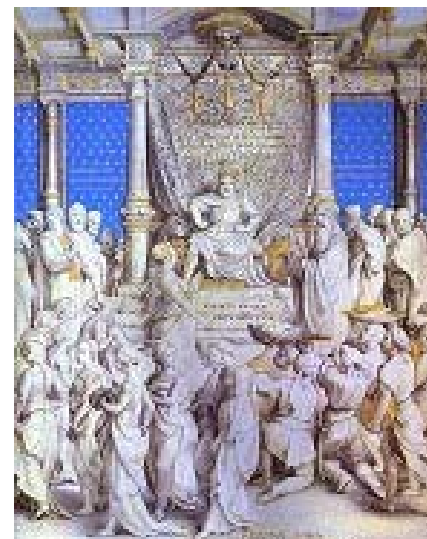
Toen de koningin van Scheba dat alles zag, de etiquette, de sfeervolle harmonie, de orde en wetmatigheid, was zij met stomheid geslagen, zie 1Koningen 10:6.

Rijkdom en wijsheid zijn bij Salomo twee zaken die eruit springen. Wijsheid is hier niet zozeer een grote dosis kennis, maar het bezitten van inzicht en onderscheidingsvermogen. Niet slechts de kennis is macht, maar de wijsheid. Salomo had om een opmerkzaam hart gevraagd. Letterlijk staat er dat hij vroeg om een “horend” hart, dus luisterend naar Jahweh. Een wijze moet kunnen luisteren, om daarna pas een wijs antwoord te kunnen geven. Het hart hoort in dezen béter dan het oor, en het hart ziet béter dan het oog. Het komt op ons hart aan. Daarom dienen wij te vragen om een wijs hart, én om wetenschap.

Salomo was zelf een kenner van de natuur, een man van de wetenschap, een spreukenschrijver en dichter, een rechter en staatsman, een kenner van dieren, 1Koningen 4:32. Hij had Elohim

lief, en dat straalde naar buiten uit in een koninklijke waardigheid, om ook het volle leven lief te hebben. Nooit heeft Israëls cultuur schoner gebloeid dan ten tijde van Salomo. Hier was het heilige verbonden aan het tere leven van de vreze van Jahweh, als beginsel der wijsheid. Salomo kreeg de naam Jedidja, dat is de beminde van Jahweh. Er is een duidelijk verschil tussen beminnen en liefhebben. Beminnen (Ahab in het Hebreeuws) is een innige betrekking hebben tot de ander. Liefhebben (Aha in het Hebreeuws) mist de intensiteit en gloed die tot in de ziel gaat bij het beminnen.

Toen Salomo oud geworden was vloeiden de lijnen tussen liefhebben en beminnen in elkaar over. Hij kon niet meer helder onderscheiden.



*Salomo en de koningin van Scheba*

Men kan geen 1000 vrouwen tegelijk liefhebben én beminnen. De vrouwen neigden zijn hart tot vreemde goden, zodat hij niet meer onverdeeld leefde met Jahweh zijn Elohim. Wij zien dat het geestelijk verval samenhang met zijn ouderdom. David kende dat gevaar en had erom gebeden, niet verlaten te worden in de tijd van zijn ouderdom, zie Psalm 71:18.

Jammerlijk en tragisch wanneer mensen op hun oude dag onderuitgaan. Salomo, de vreemde vrouwen neigden zijn hart. Had ook niet eens Eva het hart van

Adam geneigd? Dan zien we bij Salomo het grote gevaar van een wijze, ja de wijste man, als zijn hart openstaat voor het volle leven, waar er also gemakkelijk invloeden komen die het hart neigen, ombuigen. Het hart, zo lezen wij in de Schrift, is arglistig, meer dan enig ding. Hoe onverzadigbaar is het hart dat openstaat voor het volle leven? Is het also niet een jagen naar het onbereikbare, zelfs van

Salomo? Het waren juist de vreemde en vele vrouwen die Salomo's hart neigden. Wie of wat is er méér in staat het hart van een man te buigen dan de vrouw? Wanneer Salomo niet meer zijn jeugdige krachten en inspiraties vertoont, wordt zijn hart gebogen door vrouwen. Hij had er teveel, leefde er middenin en leerde ze te laat doorgronden. Hij had zijn eigen spreuken erop na moeten lezen, dat de vreemde vrouwen zijn als netten en strikgaren. Nu was hij zelf gevangen en verstrikt! Salomo leerde groot denken, internationaal, wat iets was dat met zijn koningschap gepaard ging. Hij huwde een Egyptische prinses en vele andere vreemde vrouwen. Zij neigden zijn hart, zij overwonnen hem. Wat eens zijn Hooglied was, liep nu heel laag af. Zijn rijk werd erdoor verscheurd en nu kwam uit zijn hart wat in elk hart schuilt. Salomo wilde zijn rivaal en tegenstander doden, Jerobeam. Ook Salomo is mens, mens met een hart waarin eens liefde woonde, maar waar nu moordgedachten zetelden, en zijn -door de profeet Ahia gezalfde- tegenstander uit de weg te ruimen. Hadad was eveneens een tegenstander, 1Koningen 11.

### **Salomo's persoonlijkheid**

Over algemene zaken van koning Salomo weten wij heel wat vanuit de Schriften, maar over de koning zelf weten wij veel minder. Van David weten wij daarentegen ontzettend veel. Davids omgang met Jahweh, zijn wederwaardigheden, strijd met Goliath, zijn komst aan het hof van Saul en vriendschap met de kroonprins Jonathan. Davids vlucht voor Saul, en ga zo maar door. David zelf laat zich daarbij in zijn hart kijken, wat bij Salomo veel minder het geval is. Bij Salomo gaat alles meer verborgen achter een soort persoonlijke grootheid. Hij was wat geworden en stelde zich daar ook naar op. David niet, die ging huppelen voor de ark voor heel het volk, ook al was dat voor Michal een doorn in het oog. David was een koning mét en onder het volk, Salomo was koning bóven het volk. Wie hoog klimt valt veelal diep.

Vreemde vrouwen bogen het hart van Salomo, maar daarbij bleef het niet. Hij vereerde de afgoden van zijn vrouwen, 1Koningen 11:15, als Astarte, Milkom, Kamos, etc. Aan sommige van deze goden

bracht men zelfs kinderoffers. Het wezen van al deze afgoden komt onderling in grote lijnen met elkaar overeen (syncretisme). De afgodendienaars zijn tolerant. Dat is Jahweh niet, zie Exodus 20:3 *Gij zult géén anderen goden voor Mijn aangezicht hebben, etc.*

Salomo ontspoorde en heeft dat ondervonden, daar Jahweh hem tegenkwam. Jahweh nam het hem grotelijks kwalijk dat zijn hart niet meer volkomen met Hem was. Het koninkrijk werd gescheurd. Slechts één stam mocht de Davidslijn (Juda) behouden. Niet alleen Salomo, ook het volk was steeds van Jahweh afgeweken, zij hebben zich niet aan Jahwehs geboden gehouden. Zij begrepen ook niet het doel van Jahweh met hen, n.l. dat zij vanuit Egypte, het land Kanaän als plaats van rust waren binnengegaan. Israël heeft zichzelf de rust niet eigen gemaakt, door als natie en volk apart te blijven. Israël heeft zich ingelaten met de afgoden, zich vermengd met de heidenvolkeren. Israël zocht de rust in toenadering met de volkeren, in een vreedzaam samenwonen. Alzo liet Jahweh de rust verdwijnen! Israël was ooit een zwervend volk, rusteloos, totdat het in Kanaän een vestiging kreeg. Jahweh had meegezworven met het volk in een tent, de Tabernakel. Ook Hij verkreeg een vestiging in Jeruzalem, de Tempel. Ook dat was tijdelijk. Immers, Jahweh beklagt Zich: *“Maar Mijn volk wou niet, naar Mijn stemme horen. Israël verliet, Mij en Mijn geboon. Heeft zich andere goon, naar zijn lust verkoren”*.

De Phoeniciërs noemden hun land Kanaän, d.w.z. Laagland. Zichzelf noemden zij zich Kenaäni of Kanaänieten. In Jesaja 23:11 heeft Jesaja met Kanaän Fenicië op het oog. Wel opmerkelijk dat Nederland als Laagland vanouds het “Kanaän van het Westen” wordt genoemd. Dat wijst toch duidelijk in de richting dat wij deel uitmaken van de twaalf verloren stammen in de verstrooiing.

### **De Koningswet**

In Deuteronomium 17:15-17 lezen wij de Koningswet. De geboden die daarin zijn opgesomd, zijn nagenoeg alle door Salomo geschonden.

14 ¶ Wanneer gij zult gekomen zijn in het land, dat u de HEERE, uw God, geeft, en gij dat erfelijk zult bezitten en daarin wonen, en gij zeggen zult: Ik zal een koning over mij stellen, als al de volken, die rondom mij zijn;

15 Zo zult gij ganselijk tot koning over u stellen, dien de HEERE, uw God, verkiezen zal; uit het midden uwer broederen zult gij een koning over u stellen; gij zult niet vermogen over u te zetten een vreemden man, die uw broeder niet zij.

16 Maar hij zal voor zich de paarden niet vermenigvuldigen, en het volk niet doen wederkeren naar Egypte, om paarden te vermenigvuldigen; terwijl de HEERE ulieden gezegd heeft: Gij zult voortaan niet wederkeren door dezen weg.

17 Ook zal hij voor zich de vrouwen niet vermenigvuldigen, opdat zijn hart niet afwijke; hij zal ook voor zich geen zilver en goud zeer vermenigvuldigen.

Salomo nam wél veel paarden en wagens. David had de paarden en wagens die hij veroverd had verbrand en de pezen doorgesneden (ontzenuwd), evenals Jozua. Salomo niet, maar kocht dure paarden en verhandelde ze weer in Egypte. Hij maakte enorme paardenstallen te Megiddo, etc..

Salomo nam wél veel vrouwen met hun afgoden

Salomo verkreeg wél goud en zilver. Was dat alleen voor hemzelf?

Salomo offerde wél het volk op ten bate van zichzelf en zijn hof. Hij legde het volk zware en hoge belastingen op, terwijl hij en zijn hof in weelde leefden. Met ál zijn wijsheid -en vanwege deze wijsheid is hij wereldwijd vermaard- heeft hij niet dié wijsheid kunnen opbrengen om de eenheid van het volk te behouden, om zich geheel aan Jahweh en diens Wetten te houden. Echter, wat Salomo niet wilde en ook niet kon houden, is later volbracht door één die gezegd heeft: Méér

dan Salomo is hier!

Israël dat door een Hoge Hand uit Egypteland was geleid, werd door Salomo weer geconfronteerd met een Egyptische koningin. Zij werd met veel luxe en pracht de poorten van Jeruzalem binnengehaald door Salomo. Zij bracht de stad Gezer als huwelijksgeschenk mee.

Salomo schiep voor zichzelf een sfeer die wij vandaag de dag zien bij de “jet-set” van de



*Salomo en Hiram*

welvaartsmaatschappij, vol glitter, waar miljonairs zich alleen bezighouden met geld, rijkdom, vrouwen (harems), sport en handel (paarden en golfen) en lekker eten (zie wat er dagelijks nodig was aan het hof van Salomo).

### Psalm 72. Voor Salomo.

David heeft deze psalm gemaakt, waarin het Messiaanse verlangen tot uiting komt. Die periode welke David profetisch voor de geest staat werd onder zijn zoon Salomo niet bereikt. Kon ook niet, daar een zondig mens niet tot zulk een hoogheid in staat is.

### Wijsheid

Bij het lezen van de hoofdstukken 8 en 9 uit het bijbelboek Spreuken, en Johannes 1, valt het ons op dat het daar steeds om de vrouwelijke vorm gaat van de Wijsheid en het Woord.

Geregeld heet het dat de Wijsheid **Haar** huis bouwde, etc. Hebben wij hier slechts te maken met een dichterlijke vorm van schrijven, of heeft de Godheid inderdaad een vrouwelijke zijde? Of is hier slechts sprake van een dichterlijke personificatie?

De Kanaänieten hadden hun goden, vrouwelijk en mannelijk, zoals ook in Egypte en andere landen. In Egypte kende men vele goden, waar de hoofdgod Osiris zijn zuster/vrouw Isis was, en hun incest-zoon Horus.

Bij de Kanaänieten kende men Shachar die een tweelingbroer was van Shalim. Van Shalim is de naam Jeruzalem afgeleid. Shachar en Shalim waren kinderen van de vadergod El en moedergod Athirat, een tweeenige godheid. Shachar en Shalim werden ook wel “kinderen der zee” genoemd, of “splijters van de zee”, zoals ook Mozes de zee deed splijten. Shachar was de god van de zonsopgang en Shalim van de zonsondergang, die aan elkaar verbonden waren als nacht en dag. Te Jeruzalem gaat het licht (de zon) voor altoos onder. Op oude Egyptische pilaren (2500BC) is de naam Urusalim geschreven. Uru = gegrond door.... Salem = Phoenicische/Kanaänitische god van de stof of duisternis. Te Rome kende men Romus en Romulles, en in Griekenland Castor en Pollux.

*Driemaal de godin Isis*

In Johannes 1 staat in het Grieks het volgende over het Woord: “proston Theon”, dat betekent zoveel als “op Elohim gericht”, of “naar Elohim toegaand”, zoals een man naar een vrouw gaat om zich met haar te verenigen. Het drukt het verlangen uit om de gescheidenheid te overwinnen. Tevens wijst het op de aantrekkingskracht die er ontstaat tussen man en vrouw wanneer de liefde er is.

Opmerkelijk is dat de Bijbel het Woord als vrouwelijk neemt, ook de Wijsheid als vrouwelijk typeert, welke zich op Elohim richt, naar Hem keert om de gescheidenheid te overwinnen, en dus losstaand van Hem was.

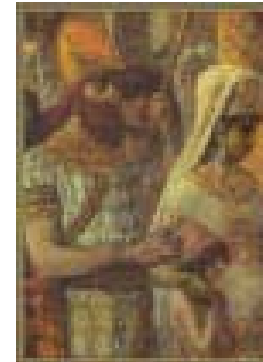
*Sofia, godin der wijsheid*

De Schrift kent naast Elohim of Jahweh echter geen vrouwelijke godinnen zoals de andere religies. Dat is een probleem.

Volgens sommige wetenschappers was de oorspronkelijke godsdienst van Israël polytheïstisch van karakter, zoals alle andere culturen. Men zou zowel goden als godinnen hebben vereerd. Pas later zou Jahweh zich als de enige God hebben doen kennen. Zie het boek

van de Hongaarse bijbelgeleerde R. Patai “The Hebrew Goddess”. Salomo zou de Tempel tevens voor de godin Asjera hebben

gebouwd, wat in feite neerkomt op de Egyptische godin Isis. De twee cherubs op de Ark stellen volgens deze wetenschappers niets anders voor dan Jahweh en de godin Asjera. Het is waar dat Asjera werd vereerd in Israël en pas door koning Josia deze verering werd afgeschaft. De godin Asjera zag op Israël als de vrouw van Jahweh, en Jahweh was de Opperste Wijsheid of Sofia.

*Salomo en de koningin van Scheba*

Het probleem hierbij is dat de Wijsheid altijd vrouwelijk wordt voorgesteld, en Jahweh altijd mannelijk wordt voorgesteld.

Maria Magdalena is door de vroegchristelijke kerk beschreven als een bruid die Jesjoea zalfde bij het “heilige huwelijk” te Bethanië. Dit zou de zwarte Maria zijn, die door de R.K.kerk in diskrediet werd gebracht, om de andere Maria, de moeder van Jesjoea, te verheffen tot “Moeder Gods”. Maria Magdalena beschrijft men als een celibataire almah (maagd), die

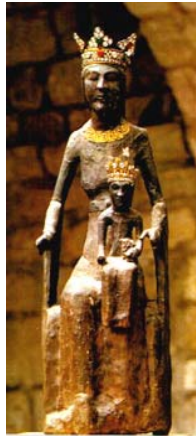
tijdens haar verloving werd beoordeeld als een zondige vrouw, wat door Rome als hoer werd vertaald. Van Rome mochten vrouwen geen geestelijke status verkrijgen, en vandaar dat Maria Magdalena op de achtergrond raakte. De zwarte Maria (Madonna) is voor Rome altijd een dilemma geweest. Ze is geen negroïde, maar gewoon donker van kleur. Zij wordt geassocieerd met Isis, alias Lilith. Zij zou de ware Godsnaam kennen en het geheim van Jesjoea. De Nazareners en priesters van Isis waren altijd in het zwart gekleed. De cultus van de zwarte Madonna ontstond ongeveer in 44 na Christus in Frankrijk. In Luik staat een standbeeld van haar, waar zij een gouden kroon draagt, de kroon van sofia, de wijsheid. Zij was Isis, de universele moedergodin, de meesteres van alle elementen, de enige manifestatie van het Al. Ze is zwart omdat de Wijsheid zwart zou zijn, omreden dat zij de chaos en duisternis heeft overleefd. Isis is Istar, Semiramis, de heilige moeder Maria en Baalti. Vanaf 381 na Christus is de Babylonische moeder/kind cultus in de R.K. kerk een overheersende rol gaan spelen. In Jeremia 7:18 wordt gewaarschuwd

tegen het vereren van deze koningin des hemels. Isis is ook de Oude, en de godin Ma'at is de Wijsheid in Egypte.

In Israël was de Wijsheid praktisch, in Griekenland wijsgerig. Wijsheid is chokma, chachaam, waar ons woord goochem van afgeleid is. Wijzen zijn mensen die inzicht hebben in het leven en raadselen kunnen oplossen.

Wijsheid gaat gepaard met kennis en wetenschap. Uitdrukkelijk vroeg Salomo om wijsheid én daarbij om wetenschap. Wijsheid is echter wél veel meer dan verstand en intellect. Salomo was inderdaad een wijs man, en dan kan het weleens gebeuren dat je jezelf veroordeelt. De Bijbelgedeelten die op zijn naam staan, schreef hij niet slechts voor ons en anderen, maar vóór en tégen zichzelf! Ze getuigen tegen zijn eigen onheilig leven tijdens zijn ouderdom. Hij hing zelfs met liefde de vreemde vrouwen aan, 1Koningen

11:1-8. De vele vreemde vrouwen, en vooral de prinsessen, dienden verschillende doelen. Zo'n politiek doel omvatte het huwelijk, waarmee de verbondenheid tussen vorsten onderling werd geconcretiseerd. Het huwelijk droeg op die wijze bij tot politieke stabilisatie en rust. Het bracht Salomo echter ten val, doordat de vreemde vrouwen hun goden meebrachten, waarvan zij zich niet lieten ontmantelen. Wanneer de wijsheid van een mens z'n hart doet verliezen, wordt de wijze tot een grote dwaas. Dan is de geestelijke groei afgeremd en tot stilstand gekomen. Die geestelijke groei is er alleen wanneer wij zoeken naar waarheid en oprechtheid. Verschillende oude genootschappen kenden grote delen van de waarheid en wijsheid, vanuit de natuur, en



*Zwarte madonna*



*Madonna, Maria Magdalena, identiek aan Euro-symbool*

mogelijk vanuit de geestenwereld. Die oude genootschappen hebben ons via symboliek veel nagelaten. In bouwwerken, kunstwerken, beelden, schilderijen, muurtekeningen, etc., is hun symboliek te zien. De verering van de moedergodin staat daarin centraal. Het symbool voor het nieuwe huidige Europa, de EU, is een vrouw met 12 sterren rondom haar hoofd. Men wil dit laten teruggaan op Maria de moeder van Jesjoea, maar in feite is het "Maria Magdalena" of te wel de zwarte Madonna, de aloude moedergodin, Isis.

Op de afbeelding heeft zij een gesloten boek in haar hand dat wijst op haar mysterieuze geschiedenis. De roos in haar rechterhand wijst naar haar zieleleven. Haar haardracht is Egyptisch, en ook het ANKH-symbool aan de maansikkel is Egyptisch. Het voert ons alles terug naar de verering van de moedergodin, de "geliefde Isis". Door de opkomst van de ene mannelijke Vadergod is de moedergodin naar de achtergrond verdreven

Volgens overleveringen is Maria Magdalena met Lazarus en nog enkele anderen naar Frankrijk gegaan. Zij zou daar de cultus van de moedergodin Isis nieuw leven hebben ingeblazen. Veel kerken in Frankrijk zijn gewijd aan Maria Magdalena. In veel oude sprookjes komen we de moedergodin ook tegen, o.a. in Sneeuwitje. Maria Magdalena zalfde Jesjoea uit een albasten kruik. Veel moedergodinnen uit het Oosten staan met een kruik in hun hand afgebeeld. Bij mannelijke volgelingen van Jesjoea was Maria Magdalena niet zo populair, gezien vanuit hun patriarchale denkwijze.

### **Wijsheid én wetenschap**

Opmerkelijk is het dat wijsheid, verstand en wetenschap aan elkaar gekoppeld zijn, zie daarvan verschillende voorbeelden. Spreuken 2:6,10, 3:19-20. Wijsheid is het allervoornaamste in een mensenleven, 4:7, want zij heeft een wederkerige wisselwerking, vers 8, waar wordt gevraagd dat wij de wijsheid zullen verheffen, opdat zij ons zal verhogen:

*Spreuken 4:7 De wijsheid is het voornaamste; verkrijg dan wijsheid, en verkrijg verstand met al uw bezitting.*

*8 Verhef ze, en zij zal u verhogen; zij zal u vereren, als gij haar omhelzen zult.*

Die wijs van hart is neemt de geboden aan, Spreuken 10:8. Zie verder 2Kronieken 1:11, Psalm 119:66, Spreuken 1:7,29, 2:10, 8:9.

Spreuken 9:10 *De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid, en de wetenschap der heiligen is verstand.*

Spreuken 8:11 *Want wijsheid is beter dan robijnen, en al wat men begeren mag, is met haar niet te vergelijken.*

### **Gevaren van wijsheid en wetenschap**

In het Reformatorisch Dagblad stond een artikel over Kerst (zónder romantiek), naar aanleiding van een boek van dhr. T.v.d.Berg. Wij hebben verzocht onderstaand als ingezonden stuk laten plaatsen, maar het kon kennelijk de toets der kritiek niet doorstaan:

“Veel spreekt men over Jezus’ bloed (en geboorte), maar weinig doet men ‘t goed”. Wij spreken doorgaans veel, maar omzeilen graag de kern van de zaak. Wij waarderen het als er wordt gezocht. Wee je gebeente als men het gevonden heeft! Je mag je leven lang tobben en klagen, als je maar niet spreekt van het vinden van Jezus Christus en de zekerheid die onafscheidelijk aan het ware geloof verbonden is.

De geschiedenis toont dat het levensgevaarlijk is om iets te vinden en openbaar te maken dat tegen de gevestigde orde ingaat. De kerken willen wel belijden dat het de ketters waren die de onbetaalde rekeningen presenteerden. Afbetalen is er nooit bij. Kettters zijn altijd te vuur en te zwaard bestreden. Toen Luther de waarheid van de geloofszekerheid ontdekte, werd hij in de pauselijke ban gedaan. Denk aan Galilei, Copernicus, Hus, Knox, Wishart, etc. Merkwaardig maar waar, dat het uiterst gevaarlijk is mensen op hun fouten te wijzen. Men zou toch ánders mogen verwachten. Kennelijk zijn wij mensen geacclimatiseerd in de schijn, zodat de werkelijkheid ons bedreigend voorkomt. Wanneer je niet aan het menselijk drama van waan en bedrog meedoet, maakt men je monddood. Het is bij ontdekking van het “waarheidsvirus” riskant het te verspreiden. Wie dat wel doet - Jezus en anderen hebben dat wél gedaan- komt in het isolement en gaat uiteindelijk voor de bijl. Ook al loopt de religieuze motor nog zo hortend en stotend, waag het niet er iets aan te reviseren. De waarheid struikelt op de straat.

Wij hebben dan ook bewondering voor de Papendrechtter T.v.d.Berg die in zijn boek “De Kerstgeschiedenis. Romantiek & realiteit”, probeert af te rekenen met de “vele fabels” rond het kerstverhaal, door het Woord weer te laten spreken. Het Woord is als een “waarheidsvirus” dat muterend (wijzigend) werkt. Het vernieuwt, en dát hebben wij juist nodig!

### **Salomo’s belastingen**

Salomo had het land dat buiten het stamgebied Juda lag ingedeeld in 12 gouwen (regio’s). Deze gouwen waren echter niet even groot. Evenwel moest elke gouw evenveel opbrengen. Sommige kleine gouwen bestonden zelfs overwegend uit niet-Israëlieten. Deze ongelijke verdeling verwekte onder het volk bitterheid, des te meer daar Juda geheel vrij schijnt te zijn geweest van enige belasting. Salomo heeft niet de wijsheid gehad om zijn volk blijvend aan elkaar te binden, om de eenheid te bewaren. Vanwege zijn belastingstelsel heeft hij de scheuring van zijn rijk bevorderd. Hij heeft het volk onderschat en zichzelf overschat. Dat is het gevolg van macht en machtsmisbruik. Het volk moest maar gehoorzaam zijn wat hij ook eiste. Het volk stond onder zware herendiensten, terwijl in de huizen van Salomo alles blonk van goud en zilver. In de voorraad van het garnizoen waren de schilden zelfs van goud.

Het Europa van nu is net zo onrechtvaardig verdeeld als het Israël onder Salomo. Grote landen als Duitsland en Frankrijk maken de dienst uit. Kleine landen als Nederland moeten praktisch net zo veel betalen als de groten en krijgen er relatief minder voor terug. Dit houdt geen stand. Het is gelijk de voeten van het beeld van Daniël, ijzer met klei (leem) gemengd, dat niet aan elkaar vasthecht op solide basis. Bij het minste of geringste valt het uit elkaar.

### **De Oden van Salomo**

Wie de Oden van Salomo heeft gelezen en de inhoud ervan heeft geproefd, moet sterk onder de indruk zijn van de geweldige inhoud. De Oden van Salomo is een preudepigraaf, een geschrift dat uit de 2e

eeuw zou stammen en alleen in het Syrisch is geschreven, volgens prof. dr. J. Schoneveld.

Wie de 42 oden of psalmen heeft gelezen, moet onder de indruk zijn gekomen van de schoonheid, de bekoorlijkheid, het geheel eigene ervan. Op heel bijzondere wijze wordt erin beschreven wat Jahweh betekent voor een gelovige. De lof en eer welke erin aan Jahweh wordt toegebracht is veelvuldig omschreven en met velerlei voorbeelden toegelicht. Het getuigenis van een gelovige, die zoekt naar voorbeelden en woorden om zijn verwondering over- en vertrouwen op Jahweh uit te spreken, maakt het lezen van deze oden tot een aangename bezigheid. Waarom de oden aan Salomo worden toegeschreven weten wij niet, want het is zeer onwaarschijnlijk dat Salomo de auteur ervan is. Evenzo is het gelegen met het boek Ecclesiasticus (de Wijsheid van Jezus ben Sirach). Veel in het boek Wijsheid (Ecclesiasticus) komt overeen met de Spreuken van Salomo, die ook niet allemaal door Salomo zijn geschreven. Hoofdstuk 24 van Ecclesiasticus komt nagenoeg overeen met Spreuken 8 en 9.

### **Geleidelijke afgang Salomo**

Salomo stemde erin toe dat buiten de poorten van Jeruzalem hoogten en altaren werden gebouwd voor de vreemde goden. De buitenlandse vrouwen zullen Salomo verzocht hebben eens mee te gaan naar hun offerdiensten. Salomo heeft uit hoffelijkheid daarin bewilligd. In het begin zal hij daarin weinig voordeel hebben gezien, en zal er zeker weinig waarde aan hebben toegekend. Ook in onze dagen zien wij dat hoogwaardigheidsbekleders zich uit hoffelijkheid weleens in een kerkdienst begeven, zonder zelf tot die kerk te behoren. Wel kan een mens zichzelf in gevaarlijke posities brengen, door zich te begeven op terreinen waar het zeer gevaarlijk is, waar men zich op glad ijs bevindt. Salomo kon blijkbaar ook niet meer terug op de weg die hij was ingeslagen. Met aan handen en voeten gebonden koorden werd hij meegetrokken door zijn vreemde vrouwen. Uiteindelijk zo lezen wij, doet hij zelf uit liefde mee aan de verering van vreemde goden. Hij buigt zich ervoor neer.

### **Wijsheidsliteratuur**

Tot de wijsheidsliteratuur behoren verschillende Bijbelboeken en apocriefen. Het boek Job, de Psalmen, Spreuken, Prediker, Hooglied, ze behoren ertoe. En ook de apocriefen als Ecclesiasticus (de Wijsheid van Jezus ben Sirach), het boek Wijsheid, de Oden van Salomo, etc. Opmerkelijk is dat in al deze geschriften de wijsheid als vrouwelijk wordt voorgesteld. Niet dat Jahweh of Elohim gezien wordt als personificatie van de Wijsheid, hoewel dat er soms wel op lijkt.

### **De wáre Wijsheid**

In Lucas 11:31 en Mattheus 12:42 lezen wij dat Jesjoea zei dat “*méér dan Salomo hier was*”. In Hem vinden wij de Goddelijke of hoogste Wijsheid, die de hoogst bereikbare menselijke wijsheid ontmoet. In Hem zijn alle schatten der wijsheid, zie Colossenzen 2:3. Zie ook Markus 6:2 En Daniël 2:20-23, en de Geest der Wijsheid, Efeze 1:17, 3:10 de veelvuldige Wijsheid Gods. Ook Jakobus spreekt over de wijsheid: 3:13 *Wie is wijs en verstandig onder u? die bewijze uit zijn goeden wandel zijn werken in zachtmoedige wijsheid. 14 Maar indien gij bitteren nijd en twistgierigheid hebt in uw hart, zo roemt en liegt niet tegen de waarheid. 15 Deze is de wijsheid niet, die van boven afkomt, maar is aards, natuurlijk, duivels. 16 Want waar nijd en twistgierigheid is, aldaar is verwarring en alle boze handel. 17 Maar de wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten, niet partijdig oordelende, en ongeveinsd. 18 En de vrucht der rechtvaardigheid wordt in vrede gezaaid voor degenen, die vrede maken.*

De vreeze van Jahweh is het beginsel der wijsheid. Een mens krijgt in zijn leven altijd voorbeelden. Daaruit kan men zien hoe het niet moet en hoe het wel moet. Gelukkig als we veel goede voorbeelden hebben. Samuel was tot een gezegend voorbeeld, ook David, Hizkia en Josia. Het volmaakte voorbeeld vinden we in Jesjoea zelf.

Lucas 12:27 wijst op het volgen van Jesjoea, die gewezen heeft op de bloemen van het veld, dat Salomo in al zijn wijsheid niet bekleed geweest is als één van deze. Wie Hem vindt, vindt hét waarachtige leven en trekt een welgevallen van Jahweh!